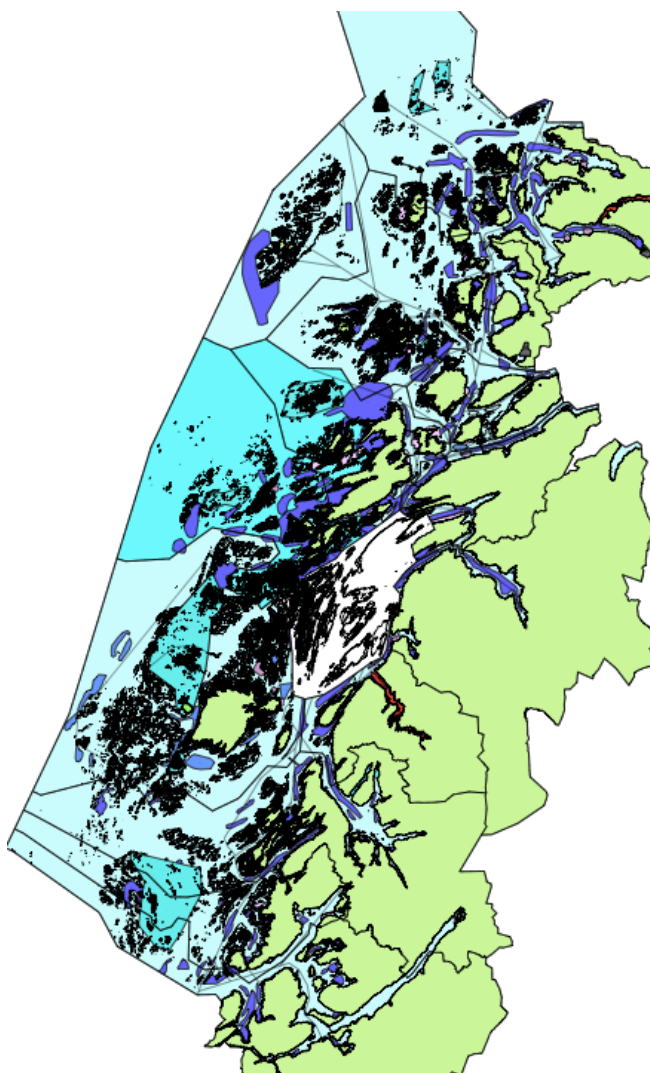

Planprogram for "Kystplan Helgeland "

Rødøy, Lurøy, Træna, Nesna, Vefsn, Leirfjord,
Dønna, Herøy, Vega, Vevelstad, Brønnøy, Sømna
og Bindal kommune

Samarbeid over kommunegrensene er en forutsetning
for en god, bærekraftig og forutsigbar forvaltning av kystsonen

Planprogrammet ble sist endret 19. august og sendt ut til vedtak 23. september 2014

Sør-Helgeland regionråd

Helgeland Regionråd

indre helgeland regionråd

Nesna Rana Hennes Grane Lurøy Hattfjelldal

INNHOOLD

1. INNLEDNING	2
2. MÅL OG STRATEGI	3
3. PLANTEMA	5
3. 1. FARLEDER OG FERDSEL	5
3. 2. FISKE.....	6
3. 3. AKVAKULTUR.....	7
3.4. NATURMANGFOLD	8
3.5. FRILUFTSOMRÅDER.....	8
3.6. ANDRE TEMA	9
4. PLANARBEID, PLANINNHOOLD OG AVGRENSNING	10
5. KONSEKVENsutREDNING OG METODER	12
6. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING	14

SAMMENDRAG

De siste tiårene har det vært en strek nedgang i antall fiskere og fiskefartøy på Helgeland. Det har vært et enestående sammentreff at vi samtidig har fått framveksten av ei ny næring, havbruksnæringa, på Helgelandskysten. Dette har ført til arbeidsplasser og sysselsetting og en formidabel vekst i sjømatproduksjonen på Helgeland. Hovedutfordringen framover vil være å videreutvikle Helgeland som en betydelig sjømatregion.

Arealplanlegging er politikk og politikktutforming innenfor rammene av nasjonale og regionale føringer. Kommuneplanens arealdel skal være av overordnet kvalitet. Hovedmål for arealforvaltningen er å tilrettelegge for vekst og utvikling uten at det går på bekostning av viktige og verdifulle områder for primærnæring, ferdsel, farleder, reiseliv, natur og friluftsliv.

Kystplan Helgeland skal tilrettelegge for å kunne ta imot ny vekst innen bærekraftige rammer og i god sameksistens med andre brukere. Planen skal reflektere hensynet til bruk og vern og gi premisser og forutsigbarhet for utvikling av de marine næringene på Helgeland ved å

- ✓ sikre viktige høste- og ressursområder for fiskerinæringen
- ✓ sikre arealer til viktige naturtyper og viktige områder for friluftsliv
- ✓ avsette arealer for bærekraftig vekst og næringsutvikling innenfor akvakultur
- ✓ primært legge nye områder for akvakultur til områder med minst mulig konflikt med fiske, ferdsel, natur- og friluftsliv

1. INNLEDNING

Ressursene i kystsonen får stadig større betydning for næringsaktivitet og verdiskapning, og kystnærings betydning for verdiskapningen forventes å øke. Utvikling av og tilrettelegging for oppdrettsnæringa som har vært hovedårsaken til utvikling og rullering av arealplaner i sjø. Havbruk er en viktig verdiskaper med betydelige ringvirkninger for norsk økonomi og for bosetting i mange lokalsamfunn på Helgeland. Helgeland er også definert som framtidens oppdrettsområder i følge Prof. Svein Sundby, Havforskningsinstituttet og miljøundersøkelser (MOM-B) viser at over 95% av anleggene har miljøtilstand meget god.

Helgeland har lange kystlinjer og store sjøareal på ca. 10.000 km² og med over 20.000 øyer, holmer og skjær. Arealbruken er sammensatt og kystsonen er arena for mange ulike aktiviteter og interesser. Utviklingen de siste 10-15 årene har gått i retning av økende konkurranse om arealene i kystsonen. I Norge forvaltes sjøarealer som er syv ganger så store som våre landarealer og Helgeland utgjør ca. halvparten av Nordland Fylke sitt areal. Ulike og til dels motstridende interesser og hensyn fører til at det kan oppstå konflikter om disponering av arealer.

Areal defineres som et forvaltingsbegrep og handler ikke om å forvalte natur, men om å styre menneskelig aktivitet. Forskningsprosjektet IKyst viser til at brukerinteresser i kystsonen er ofte redusert (bl.a. så er ankerplasser ikke aktuelle oppdrettslokaliteter). I dag går konfliktene i retning av interessekonflikter hvor det er viktig å sikre gode arealer til sine interesser i framtida. Ulike aktører jobber for å fylle areal med innhold (for eksempel biodiversitet, friluftsliv) og sjøarealer er ofte blitt en revirkamp mellom offentlige etater og myndigheter om hva det er viktig å legge vekt på. Mattilsynet har delt opp noen fylker i soner i forhold til avlusning, brakklegging og utsettssoner, mens Arealutvalget (2011) anbefaler at det ikke skal gis nye konsesjoner eller økt MTB for laksefisk før et nytt system med produksjonsområder er etablert. Arealutvalget signaliserer også en statlige regulering av våre sjøarealer. Oppdrettere fra Vestlandet og Trøndelag har signalisert at de ønsker å flytte sin aktivitet hit, noe som vil innebære økt press på regionen.

Formålet med Kystplan Helgeland er å utvikle et hensiktsmessig og godt styringsverktøy og skal resultere i 13 delplaner som utgjør et felles plankart med temakart på samme SOSI-nivå, felles utredninger, felles planbestemmelser med retningslinjer og planbeskrivelse. Kystplan Helgeland er et interkommunalt samarbeid om arealplaner i sjø, som skal være juridisk bindende og erstatte gjeldene arealplaner i sjø. Prosjektet er en oppfølging av nasjonale og regionale føringer. Pbl (2009) gir en klar oppfordring til kommunene om å drive interkommunalt plansamarbeid når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrensene, og når det anses nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går utover den enkelte kommune, jf. Pbl § 9-1. Sjøarealene har vannvolum som er i stadig bevegelse og vannkontakt følger ikke administrative grenser. Det er også en forutsetning å planlegge for mer enn en kommune når vi skal forsøke å bygge inn hensyn som å begrense spredning av sykdommer og parasitter, økologisk forvaltning og det er effektiv ressursbruk å samarbeide om arealplanlegging i sjø.

Kystplan Helgeland skal bli en interkommunal plan jf. § 9. KPH er ikke en "overkommunal plan", men en sammensetning av flere formelt selvstendige kommunale planer. Kommunedelplanene overleveres til kommunene og som behandles som en vanlig kommunedelplan. Det settes en frist for vedtak slik at disse kan synkroniseres. Hver kommune har ansvar for at saksbehandlingsreglene følges innenfor sitt område og er ansvarlig for organisering av lokal medvirkning. Hvert kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område, -3. Det er et klart behov for planer som bygger på god oppdatert kunnskap, som tar stilling til arealbrukskonflikter (forutsigbarhet) og som legger til rette for ny aktivitet (fleksibilitet). Flere av dagens planer har satt av akvakultur i veldig små beskyttede areal og som ikke er aktuelle for akvakultur i dag. Pbl åpner også for en 3D planlegging, dvs. differensiert planlegging av overflate, vannsøyle og bunn. Dagens arealer for A er utdaterte, samt at mange var omsøkt som torskelokaliteter.

St.mld. 22 om "Verdens fremste sjømatnasjon" kom i mars 2013 og politiske myndigheter (både avgått og ny regjering) har i sine politiske plattformer lagt til grunn en sterk vekst innen sjømatnæringen. FAO har vurdert at det vil bli underdekning på sjømat i forhold til etterspørselen i årene som kommer. Det er flere vitenskapelige rapporter som konkluderer med at det i Norge vil være mulig å oppnå en 6-dobling av verdiskapningen til ca. 550 milliarder kroner årlig innen 2050, og en tredobling av lakseproduksjonen innen 2030. Det konkluderes videre med at dersom man skal oppnå en 6-dobling på nasjonalt nivå, så medfører dette en 10-dobling i Nordland.

Dagens krav til akvakulturlokaliteter er større areal som skal inkludere fortøyningsareal, og som ligger dypere og mer eksponert for å kunne ha en bærekraftig drift. På sikt (10-års perspektiv) bør det derfor settes av lokaliteter og areal som gjør det mulig å tredoble produksjonen på Helgeland i planperioden. En forutsetning for veksten er at den bygger på bærekraftig drift og teknologi. Det betyr at man i arealplansammenheng må ta høyde for at det i tillegg til dagens lokaliteter kan bli behov for både grunnere/skjermede lokaliteter for lukkede anlegg og for større offshorepregede anlegg som tåler mer eksponerte lokaliteter enn de som har vært benyttet fram til i dag. I tillegg kan det bli aktuelt å dyrke nye arter som f.eks tare på grunnere områder, og dette vil hensyntas i arealplanen.

Vi vil gjennomføre en dybdeanalyse i prosjektet som vil resultere i at nye akvakulturområder legges på større dyp og mer eksponert. Samtidig kan vi redusere konflikter med utvalgte naturtyper (ålegraseng), utvalgte kulturlandskap og natur- og friluftsområder på land.

Vi vil også inkludere og kartfeste fortøyningsareal rundt etablerte anlegg i samarbeid med Fiskeridirektoratet, samt en viss utvidelse/justering av lokalitetene for ny og forbedret teknologi og mulig vekst.

Havbruksnæringen har sykdoms- og miljøutfordringer, og arealbruk kan være et viktig virkemiddel for bidra til å håndtere disse utfordringene. Regjeringen legger til grunn et prinsipp om etablering av produksjonsområder og økt områdeforvaltning. Kystplan Helgeland mangler egne ressurser og kunnskap til å definere områdeforvaltning, og er invitert inn i et prosjekt om smitteforebyggende soner og lokalitetsstruktur i samarbeid med Høgskolen i Ålesund og FHL.

Planprogrammet beskriver først en strategi for Kystplan Helgeland med overordnede mål og en beskrivelse av de ulike arealformål med retningslinjer. Så omtales planarbeid generelt, planinnhold og avgrensning av planen og konsekvensutredning med metode beskrives. Planprogrammet avsluttes med planprosess, framdrift, medvirkning og organisering.

2. MÅL OG STRATEGI

Hovedmål for arealforvaltningen er å tilrettelegge for vekst og utvikling uten at det går på bekostning av viktige og verdifulle områder for primærnæring, ferdsel, farleder, reiseliv, natur og friluftsliv. Arbeidet skal legge til rette for god sameksistens i kystsonen og forebygge konflikter ved å ta kvalifiserte valg basert på fakta/kunnskap, bærekraftig arealbruk og politikernes prioriteringer.

Vi mangler i dag kunnskap til kun å sette av enbruks områder for framtidige akvakultur. Når det gjelder etablerte lokaliteter så vil de bli satt av som enbruks akvakultur. Nye arealinnspill til akvakultur fra næringa kan tas inn i planen som enbruks akvakultur etter en konsekvensutredning og under forutsetninga av at kommunene vedtar innspillet. Primært vil vi konsekvensutrede nye innspill og sette disse som enbruks A etter konfliktavklaring. Vi vil også vurdere kombinert formål med ferdsel (A-25).

Vi har gjennomført en dybdeanalyse for alle kommunenes sjøareal og vil anbefale at tradisjonelt oppdrett av laks og ørret ikke skal foregå grunnere enn 20m. Fortøyningsareal, ny teknologi og nye arter kan derimot etableres grunnere enn 20m.

Når alle viktige arealbrukere og aktiviteter som fiskeri, akvakultur, ferdsel, farleder, friluftsliv og naturområder har fått ivarettatt sin primære arealinteresser, vil det normalt stå til rest et stort areal. Det er viktig at areal som ikke er definert som enbruksområder skal omfatte alle arealbrukere, også akvakultur. Resultatet er en dynamisk og fleksibel arealbruk hvor alle interessenter får større forutsigbarhet og man unngår dispensasjoner. Vi får konfliktavklart de viktigste arealbrukere og åpner for akvakultur i områder som er lite konfliktfylte. Akvakulturnæringa kan da konsentrere innsatsen om å få til gode løsninger (utsettssoner/ produksjonsområder/områdeforvaltning) i avsatte akvakulturområder og i flerbruksområder. Det vil også bli lettere å få til gode løsninger med avbøtende tiltak i et større areal som er lite konfliktfylt. Store flerbruksområder som inkluderer akvakultur er samme tilnærming som 11 kommuner i Sør-Trøndelag og flere kommuner i Nord-Trøndelag har gjennomført etter ny PBL, samt at gamle planer for kommunene på Sør-Helgeland har denne tilnærminga med positive erfaringer.

Raske teknologiske endringer, endringer i marked, driftskonsept, kunnskapsgrunnlag, offentlige reguleringer og introduksjon av nye arter og akvakulturformer har preget næringen og det forutsetter fleksibilitet og at vi har rom for en dynamisk planlegging. Hva som kommer ut av Strømmodell Nordland og nye marine grunnkart (Mareano 2014 og 2015) kan ha betydning for arealavsetting til akvakultur. Strømmodell Nordland kan ikke brukes ukritisk til arealplan, men kan være nyttig i KU.

Sekundært vil vi derfor åpne for å søke om tillatelse til å drive akvakultur i områder dypere enn 20m hvor det er lavt konfliktnivå. Dette vil kunne gi forutsigbarhet i områder man kan søke eller ikke, samtidig som man reduserer konflikter mot mange viktige og enkelte utvalgte naturtyper som oftest forekommer grunnere enn 20m.

En slik tilnærming samsvarer med Fylkesplan for Nordland 2013-2025, pkt. 8.5. hvor vi både avklarer arealbruk nasjonalt, regionalt og lokalt, samtidig som vi åpner for fleksibilitet og dynamikk. Det kartlegges stadig ny kunnskap hvor bl.a. Miljødirektoratet har iverksatt marin naturkartlegging i Nordland for å dokumentere naturmangfold. Det er også nye rammebetingelser under utvikling med mulig soneinndeling fra Mattilsynet og produksjonsområder fra Fiskeridepartementet.

Hovedårsaken til at vi vil etablere større flerbruksområder, som inkluderer akvakultur, er at vi som planleggere ikke har nok kunnskap i forhold til hvor det er gunstig å etablere bærekraftig akvakultur. I planområdet på nærmere 10 000 km² er det umulig å sette av områder til framtidig enbruks akvakultur da må det gjøres grundige undersøkelser først. Kystplan Helgeland eller samarbeidskommunene har ikke ressurser til å kartlegge områder hvor det er gunstige å sette av enbruks akvakultur. Til sammenligning er det brukt over 20 millioner på tilsvarende kartlegging i Troms Fylke. På Helgeland er det næringa selv som betaler for undersøkelser og har best oversikt over gode areal.

Fylkeskommunen ber om at vi avsetter mengden areal til akvakultur %vis tilpasset den forventete utviklingen innen næringen slik man ser dette for seg i dag. Utfordringen er ikke å sette av %vis areal i forhold til forventet vekst, men HVOR disse arealene skal være. Vi er ikke bekymret for at det skal bli "fritt fram" for akvakultur hvis vi setter av større areal til flerbruksområder fordi:

1. alle søknader skal behandles etter akvakulturloven av Fylkesmannen (utslippstillatelse og mulig konflikt med naturverdier), Fiskeridirektoratet (mulig konflikt med fiskeri), Fylkeskommunen (kulturminner), Kystverket (ferdsel og farleder) og ikke minst Mattilsynet i forhold til smitte.
2. det er nasjonalstaten som tildeler nye konsesjonsrunder (siste i 2009) og disse godkjennes igjen av Fylkeskommunen. Når staten tildeler nye konsesjonsrunder så har de som klar målsetting at disse skal iverksettes og til det behøves det gode og bærekraftige areal.

Nasjonale og regionale føringer/overordnede mål:

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging (2011) viser til en bærekraftig utnyttelse av naturressursene som fiskeri- og havbruk. Og det skal tas hensyn til bedrifters og næringers arealbehov, beliggenhet og egnethet: «Regjeringen forventer at planleggingen legger til rette for å opprettholde og videreutvikle fiskeri- og havbruksnæringen innenfor en miljømessig bærekraftig ramme. Arealbehovet for havbruksnæringen ses i et regionalt perspektiv, og framtidens arealstruktur bidrar til en balansert og bærekraftig sameksistens med andre interesser i kystsonen og langs vassdrag.» Kommunene oppfordres til å samarbeide om planlegging av sjøarealer uavhengig av administrative grenser og for å utnytte felles kompetanse.

Regional planstrategi for Nordland 2013-2016 oppfordrer kommunene til å samarbeide om planlegging for å utnytte felles kompetanse og det gjelder særlig i sjøarealer. Hovedmålet for arealforvaltningen i Nordland skal være bærekraftig og gi forutsigbare rammer for næringslivet og befolkningen og forvaltningen skal skje på grunnlag av kunnskap og oppdaterte kommuneplaner. De viser også til at dagens arealplaner i sjø er lite tilpasset dagens og framtidens behov. Akvakulturnæringa etterspør større og mer eksponerte lokaliteter som kan gi plass til høyere biomasse, samtidig som miljø og fiskehelse ivaretas på en god måte.

Fylkesplan for Nordland 2013-2025 sier at *"Arealplanlegging på alle nivå må sikre at akvakulturnæringen får tilstrekkelige og tilfredsstillende arealer til en bærekraftig produksjon"*. Det ventes at grunne små lokaliteter som viser seg uegnet vil bli tatt ut av produksjon, og frigjøres til andre formål. Hensynet til biologisk mangfold og naturens tåleevne skal ligge til grunn for all arealforvaltning og arealbruken skal skje etter en avveining mellom nærings-, friluftslivs- og miljøinteresser. Havbrukspolitikk for Nordland – rammebetingelser for norsk havbruksnæring (2012) understreker behovet for å rullere kystsoneplaner og at havbruksnæringa skal sikres tilgang på areal.

I dag er situasjonen slik at små avsatte lokaliteter i kommuneplanene medfører at det faktiske anlegget legges langt utenfor det avsatte arealet i dispensasjonssak, noe som er meget unøyaktig planlegging. Kystplan Helgeland legger opp til å øke arealavklaring og lesbarhet av arealkartet, samt gi klarere rammer til akvakulturnæringen. Dybdeanalysen (ikke A grunnere enn 20m) medfører at gamle og grunne områder omringes av bestemmelsesområder, slik at kommunenes mulighet til dispensasjonssaker og vetorett opprettholdes. Dette medfører også at en søknad om størrelsesendring av grunne lokaliteter så kan kommunene kunne styre disse mot dypere og bedre egnete lokaliteter på sikt.

3. PLANTEMA

Arealformålene underdeles i områder for ferdsel og farleder, fiske, akvakultur, naturområder og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon. Videre følger det av Pbl § 11-11 nr.3 at det kan gis bestemmelser om at arealbruken kan fastsettes særskilt for henholdsvis vannoverflaten, vannsøylen og bunnen. Det er gitt hjemler i Pbl § 11-11 for bestemmelser til dette arealformålet, og det kan etter § 11-8 også fastsettes hensynssoner med visse retningslinjer og bestemmelser. De viktigste områdene som er av vesentlig regional og nasjonal interesse avsettes som en bruksområde for å understreke styrken i den dominerende arealinteresse og arealbruk som er godt forenlig avsettes som flerbruksområder.

3.1. FERDSEL OG FARLEDER

Normalt skal hvit sektor være fri for hindringer innenfor rekkevidden den er planlagt for. Det kan framkomme grunner og lignende i de hvite sektorene, men vanligvis signaliserer de "rent farvann" innenfor et avgrenset område. Det er derfor ikke tillatt med tiltak i hvit sektor som medfører at farvannet ikke lenger er "rent" (eksempelvis plassering av flytebrygger, moloer, merder, bøyer eller dumping av masse eller gjenstander i grunne områder med mer). Kystverket tillater som hovedregel

ikke oppdrettsanlegg nærmere enn 100m inn mot hvit sektor, men har i enkelte tilfeller ut fra farvannets beskaffenhet, trafikkmengde og type farledskategori tillatt anlegg nærmere. I flere tilfeller har Kystverket tillatt omskjerming (endring) av hvit sektor for å gi rom for merder.

Alle data som angår sjøtransport er tilgjengelig via kystverkets nasjonale kystinformasjons-system KYSTINFO. Det er viktig å definere hvilke arealer som vil være utilgjengelige for akvakultur ut fra kystverket sine interesser og vi må avklare hvordan farledene skal fremstilles i plankartet. Kystverket har kartfestet prioriterte ankringsområder som er båndlagt for installasjoner. I tillegg finnes en rekke andre ankringssteder som er viktige for den allmenne ferdselen. Planområdet omfatter fiskerihavner, og det pågår nå et arbeid for å fastsette videre status for disse. Det er flere havneterminaler og kaianlegg i planområdet.

Vi skal i samarbeid med Kystverket avklare:

- Hvordan ankringsareal skal tas hensyn til i planarbeidet?
- Planområdet trafikkeres av fergebåter, passasjerbåter og ulike fraktebåter og vi skal kartlegge ferge-, passasjer- og fraktebåttrafikk. Hvordan skal dette tegnes i kartet?
- Hvilke hensyn må tas i forhold til havner og kaianlegg?

Vi skal vurdere:

- ikke båndlagte ankringsområder opp mot annen arealbruk.
- mulighet for akvakultur der det ikke avdekkes større interessekonflikter
- planlegge i vannsøyla A-25

3.2. FISKE

Helgeland har gode kystfiskermiljø og karakteriseres ved mange små fartøy som stort sett er avhengig av å fiske i kystnære farvann. Det fiskes etter mange arter og båtene er avhengige av lokale mottaksbedrifter. Fiskernes arealbehov omfatter i utgangspunktet hele kysten. Fiskerne er avhengige av å kunne følge fiskebestandene, og de bruker kystarealene på en relativt mobil, fleksibel og tidsavgrenset måte. Fiskens vandringsmønster kan også endres over tid. Konkrete arealbrukskonflikter knytter seg gjerne til arealbruk som utelukker andre aktiviteter. Gyteområder er spesielt utsatt. *Å sikre sentrale og dokumenterte gyteområder bør derfor stå sentralt i kystsoneplanleggingen.* En av de mer konkrete arealbehovene er knyttet til kaste- og låssettingsplasser. I tillegg foregår det til dels utstrakt fritids- og turistfiske i planområdet. Når kystarealet blir benyttet til andre formål enn fiske, kan dette innebære en reduksjon i fiskernes bruksområder og anledningen til å utøve fiske. Vi skal i samarbeid med Fiskeridirektoratet identifisere de viktigste høste og ressursområder for fiskerinæringa.

Vi skal i samarbeid med Fiskeridirektoratet avklare:

- Tilgjengelige data angående ressurs- og bruksområder, og supplere disse med eventuell lokal kunnskap.
- Kvalitetssikring av kystnære fiskeridata, gjennomgå arealavgrensningene og oppdatere egenskapsdata.
- Konsekvensutrede nye tiltak i forhold til fiskeri interesser
- Kartfeste fortøyningsareal rundt oppdrettsanlegg

Vi skal vurdere:

- viktigheten av ulike fiskeriinteresser opp mot andre interesser i områder med overlappende areal

3.3. AKVAKULTUR

For akvakulturnæringa er sjøareal en viktig produksjonsfaktor. Helgeland har optimale forhold for produksjon av laks, og tilgang på arealer er en forutsetning for videre utvikling av næringen. Ny kunnskap, ny teknologi kombinert med endrete eierskapsforhold og nye krav til sykdoms-bekjempelse har bidratt til, og bidrar stadig til, at det tas i bruk nye og mer eksponerte lokaliteter. Det har også skjedd en endring fra mange små lokaliteter til færre store lokaliteter som tåler større organisk belastning. Det forventes at denne trenden vil fortsette og antall lokaliteter er redusert fra 1900 til 1000, noe som har frigitt store grunne og kystnære sjøarealer. Vi forventer også at torskelokaliteter vil bli omsøkt til lakselokaliteter i framtiden.

Arbeidet med soneinndeling/produksjonssoner og branngater ble videreført i St.mld.22.2013. En dreining fra lokalitetsforvaltning til sone/produksjons-områdeforvaltning kan berøre flere kommuner og vil føre til nye utfordringer for kommunens arealplanlegging og tilrettelegging for næringsvirksomhet i sjø. Vefsnfjorden og Ranafjorden er nasjonale laksefjorder med egne bestemmelser og grenser og ordningen skal evalueres i 2017. Tiltak som vil påvirke villaks og sjøørret negativt minimeres og den videre utviklingen av oppdrettsnæringen må skje slik at den ikke er en trussel for villaks eller sjøørret. Det vil være åpent for annen type oppdrett enn anadrome laksefisk i nasjonale laksefjorder.

Fiskeridirektoratet har oppdaterte data for akvakultur. Det er behov for å digitalisere data angående anleggenes arealbeslag på sjøbunn i form av fortøyninger og Kystplan Helgeland vil bistå i å få kartfestet fortøyningsareal i planområdet. Miljøtilstanden i regionen er under kartlegging og er basert på langtids-serier av miljøundersøkelser (MOM-B) På grunnlag av foreliggende kunnskap skal det søkes å kartlegge egnede arealer for å drive bærekraftig havbruk.

Vi skal i samarbeid med havbruksnæringa, Nordland Fylkeskommune og Fiskeridirektoratet avklare:

- Hvilke former for havbruk som er aktuelle i planområdet i planperioden?
- Avklare hvilket behov havbruksnæringa har for tilgjengelig areal, både eksisterende og nytt, og vurdere dette opp mot andre interesser i arealavveiningene.
- Å avsette eksisterende og nye akvakulturområder som er konfliktavklart som enbruks akvakulturområder. Arealene må være store nok til å omfatte hele fortøyningsarealet og planlegging i vannsøylen kan benyttes for å løse opp i evt. konflikter

Vi skal:

- kartlegge effekter av havbruk for samfunnsutviklingen på Helgeland i overordnet KU
- implementere Strømmodell Nordland i Kystplan Helgeland ved KU
- gi innspill til områdeforvaltning av sjøarealene
- ha fokus på å avsette så store flerbruksområder inklusive akvakultur at sone/produksjonsområdeforvaltning kan gjennomføres.
- Begrense antall dispensasjonssaker i framtiden, etter ønsker fra både kommuner og stat
- i hovedsak ikke planlegge for oppdrett av laks/ørret grunnere enn 20m.

På denne bakgrunn legges det til rette for bærekraftig vekst i havbruksnæringa; det bør generelt prioriteres at det åpnes for oppdrettsaktiviteter i områder der det ikke er viktige regionale og nasjonale interesser som må prioriteres høyere.

KPH samarbeider med Veterinærinstituttet, Høgskolen i Ålesund og Patogen i regi av FHF for å lage innspill til områdeforvaltning i planområdet basert på Strømmodell Nordland

3.4. NATURMANGFOLD

Endringer i arealbruk og fysiske inngrep er de viktigste årsakene til tap av naturmangfold (biologisk mangfold omfatter den levende naturen, mens naturmangfold omfatter den ikke-levende naturen som geologiske og landskapsmessige mangfold). Naturmangfold bevares gjennom å ta vare på artenes livsmiljø og den kommunale arealplanleggingen er et viktig verktøy for forvaltningen av naturmangfoldet lokalt og regionalt. Gjennom Direktoratet for naturforvaltning sine databaser får kommunene bl.a. oversikt over kartlagte områder innen følgende kategorier: verneområder, artsdata, naturtyper etter DNs håndbøker og utvalgte naturtyper. Fra artsdatabanken får kommunene informasjon om arter og naturtyper på den norske rødlista over plante- og dyrearter som er truet med utryddelse, er utsatt for betydelig reduksjon eller er naturlig sjeldne.

Vurderinger knyttet til vern gjennom bruk bør stå sentralt i håndteringen av naturmangfoldet i kystsoneplanleggingen. Der det tillates aktivitet som ikke kommer i konflikt med verneformålet (vesentlige regionale og nasjonale interesser) avsettes det flerbruksområder. Ikke alle arter/biotoper er tjent med å vises offentlig eller i kart, og slike sensitive arter må fortsatt hensyntas.

Avhengig av resultatene av kartlegging av marint biologisk mangfold på Helgeland. Vi skal ta hensyn til viktige marine naturtyper og nøkkelområder for spesielle arter og bestander som ålegrasenger, korallforekomster etc. i arealavveiningene.

Resultater fra pågående strømmmodell Nordland vil kunne gi oss verdifull kunnskap, og være med å belyse problemstillingene med spredning av sykdom og lakselus.

Vi skal i samarbeid med Fylkesmannen avklare:

- De viktigste naturområdene.
- Hvilken påvirkning har eksisterende og fremtidig tiltak eller bruk på landskap, økosystemer, naturtyper og arter?
- Hva vil den samlede belastningen (effekten) av de konkrete arealforslagene i planen være?

Vi skal:

- kartlegge effekter av havbruk på naturmangfoldet
- innhente og samordne forskningsresultater med tanke på en bærekraftig og økosystembasert forvaltning av sjøområdene
- sikre hensynet til regionalt og nasjonalt viktige arter
- Sikre hensynet til nasjonale, regionale og lokale naturområder

3.5. FRILUFTSLIVOMRÅDER

Helgelandskysten er rik på naturkvaliteter, kulturhistorie og friluftsmuligheter. Kystlandskapet er variert fra fjell til fjord og har en av verdens mest velutviklede skjærgård. Overgangen mellom land og hav (stender), øyer, holmer og fjorder er viktige friluftsområder. Utøvelse av friluftsliv er en aktivitet der folk flest kan være med og få store helsemessige gevinster. Sikring av attraktive friluftsområder kan være en viktig del av folkehelsearbeidet. I de siste årene er også friluftsliv blitt en økende verdiskapning i seg selv.

Muligheten for å drive et aktivt friluftsliv er for en stor gruppe mennesker et viktig vurderings-kriterium i forhold til valg av bosted. Også i reiselivssammenheng er det viktig å kunne tilby gode muligheter for friluftsliv. Som en del av å gjøre Helgeland attraktiv både som bo- og feriested bør kystkommunene sikre attraktive friluftsområder både på land og i sjø.

For å kunne gjøre en helhetlig avveining av arealbruken er det påkrevd med nyregistreringer av friluftsområder i hele planområdet. Det er iverksatt et eget prosjekt for kartlegging og verdisetting av friluftsområder i regi av Nordland fylkeskommune. Her sammenstilles alle utførte og kommende

registreringer. KPH registrerer at sjø, hav og ferskvann ikke er gitt plass i dette arbeidet. Men kystnære områder/ øyer er med så det gir det noen resultater å jobbe med.

Vi skal i samarbeid med Nordland Fylkeskommune avklare:

- kartfeste de viktigste friluftsområdene fra prosjektet "Kartlegging og verdsetting av friluftslivområder"
- Vurdere friluftsfiskerienes behov som jfr. Fdir. sammenfaller med gyteområdene.

3.6. ANDRE TEMA

Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap: Kulturminner og kulturmiljøer på land kan bli påvirket av aktivitet i sjø. Vi skal kartlegge og utrede kulturmiljø og kulturlandskap, kulturminner under vann og på land som kan bli påvirket av foreslåtte arealformål i sjø. Utredningene vil basere seg på eksisterende kunnskap. Det må avklares med forvaltende myndighet hvilke kulturminner det skal tas hensyn til i planarbeidet, og hvilke føringer disse legger for arealdisponeringen. Når det gjelder kulturlandskap så omhandler det bruk og vern da disse skyldes menneskelig aktivitet. Dette var også argumentet som ble brukt av UNESCO i forbindelse med etablering av akvakultur i Vegaøyen Verdensarvområde.

Forurensning og støy

Det er registrert noen områder med forurenset grunn i arbeidet med vanndirektivet, samt utslipp fra vann/kloakk. Data fra Klif er punktbasert. Vi skal utrede områder som på grunn av forurensning begrenser pågående og fremtidig aktivitet i planområdet/ tas hensyn til ved KU.

Vi skal i samarbeid med Fylkesmannen avklare:

- når stilles det krav om nærmere tilleggsundersøkelser ved forurenset havbunn?
- hvordan deponering skal tas hensyn til i arealdisponeringen?

Annen sjøbasert næring og infrastruktur

Det er mange små og større aktører som driver sjørelatert turisme i planområdet som baserer næringsaktiviteten på turistfiske. Det er økende press på sjøområdene i form av småbåthavner, private flytebrygger etc.

Dybdeforhold og hydrografi

Kunnskap om dybdeforhold og bunntopografi vil være med å legge grunnlag for en mer helhetlig forvaltning av planområdet. For at data skal være funksjonell for formålet kreves det tilgang på data med større detaljeringsgrad. Alle målinger av nyere dato er mer detaljerte enn hva forsvarrets detaljeringsregime tillater gitt ut. Nye marine grunnkart er under utvikling, og gamle bunnkart er vanskelig tilgjengelig fra Forsvaret per i dag. Det er Olex-kartlagt store sjøareal på Helgeland. I 2014 ble deler av Helgeland og noen fjorder bunnkartlagt i regi av Mareano og vi regner med at kartleggingen fortsetter i 2015.

KPH har gjennomført en egen dybdeanalyse i hele planområdet på 20m. Denne vil benyttes i 3D-planlegging av ulike aktiviteter.

Strømforhold (hydrografiske forhold) har stor innvirkning på Helgelandskysten som økosystem. Strømmodell Nordland blir tilgjengelig i tidsrommet for planarbeidet. Vi skal kartlegge og sammenstille forskningsresultater og integrere disse i arealavveiningene med tanke på lokalisering av arealer for akvakulturvirkosomhet.

Samfunnssikkerhet og beredskap

For å beregne relative havnivåendringer er en presis beskrivelse av landheving nødvendig. I planområdet på Helgelandskysten er den absolutte landhevinga ca. 5mm årlig. Landheving målt i forhold til havnivå er ca. 1,8mm lavere siden havnivået også har økt de siste 100 årene. I motsetning til tidligere beregninger om havnivåstigning hvor man antok at havet steg raskere enn landhevinga.

Derfor må områder utsatt for flom og skred må avgrenses mer nøyaktig, samt avklare hvilke føringer disse legger for arealdisponeringen. Forvaltende myndighet oppfordres til å definere mer nøyaktig hvilke områder utsatt for flom og skred som skal tas hensyn til i planarbeidet, samt hvilke føringer dette medfører. Utføre ROS-analyser. Vurderinger angående havnivåstigningen vil bli utført som en del av ROS-analysen.

Kartverktøy/GIS De ulike interessene søkes framstilt ved hjelp av temakart. Alle temadata vil framstilles digitalt i SOSI-format og være tilgjengelig for kommunene i videre arealdisponering, også etter endt prosjektperiode.

4. PLANARBEID, PLANINNHOLD OG AVGRENSNING

Alle kommuner skal ideelt sett ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel og en arealdel. Arealdelen viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal vise hovedtrekkene i arealdisponeringa og se denne i lys av rammer og forutsetninger for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan iverksettes. Vår kystsoneplan er den delen av arealplanen som omfatter sjøarealer. Kystplan Helgeland skal innarbeide strategier og mål for arealplanleggingen knyttet til den økte bruken av sjøområdene. Den skal angi hvordan arealene skal brukes og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i kommunal planstrategi og legge retningslinjer/pålegg fra statlige/regionale myndigheter til grunn. Kommunenes plikt til å integrere sjøarealene i den overordnede planlegging er blitt skjerpet inn gjennom den nye plan- og bygningsloven. Kystplan Helgeland skal bestå av **plankart** med tilhørende **bestemmelser og planbeskrivelse** jf. Pbl § 11-5. Det er lov til og oppfordres til å rullere en eller flere plantema separat etter PBL.

Alle kommunene skal ha vedtatt sin planstrategi høsten 2012, dvs, innen ett år etter valget. Planstrategien vurderer kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden. Alle kommunene ble kontaktet med forespørsel om å inkludere Kystplan Helgeland og mange kommuner har inkludert interkommunalt samarbeidet i sin planstrategi. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, beskrive og synliggjøre planprosessen og de problemstillinger som anses som viktige i forhold til miljø og samfunn. **Bestemmelsene for planprogrammet er gitt gjennom Pbl § 4-1. Planprogram.**

Andre lovverk:

Naturmangfoldloven: Naturmangfoldloven ble vedtatt i 2008 og erstattet Naturvernloven, fra 1970. Mange av landskapsvernområdene, naturreservatene og naturminnene i planområdet vernet etter loven av 1970. Naturmangfoldloven sikrer i større grad vern av natur utenfor verneområdene. Andre viktige dokumenter for forvaltning etter denne lov: Veileder om naturmangfoldloven kapittel II og Veileder til forskrift om utvalgte naturtyper

Vannforskriften: Hovedmålet med vannforvaltningsforskriften er å sikre god miljøtilstand i vann, både vassdrag, grunnvann og kystvann og de regionale vannforvaltningsplanene vil bli viktige premisser inn i arbeidet med Kystplan Helgeland. Vannforskriften vil gi informasjon om miljøtilstand og risikovurdering som i noen tilfeller kan nyttes i forbindelse med KU i kystsonen.

Annet aktuelt lovverk for planarbeidet: Lov om forvaltning av villlevende marine ressurser (havressurslova), Lov om akvakultur (akvakulturloven), Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, Lov om vassdrag og grunnvann (vannressurslova), Lov om friluftslivet av 28. juni 1957 nr.16, Lov om havner og farvann mv. av 8. juni 1984 nr. 51, Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50, Lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63.

Fylkes- og regionale planer: Regionalt planprogram for forvaltningsplan med tiltaksplan for Nordland 2012-2021, Forvaltningsplan for Vannregion Nordland (2009), Fylkesplan for Nordland 2013-2025 (vedtatt 27.2.2013)

Statlige retningslinjer for planarbeidet: St.meldinger: St. meld. Nr. 48 (1994 – 1995), Havbruk - en drivkraft i norsk kystnærings, St. meld. Nr. 29 (1996 – 1997), Regional planlegging og arealpolitikk, St.meld. Nr. 46 (1996-1997): Havner og infrastruktur for sjøtransport, St. meld. Nr. 58 (1996-1997): Miljøvern for en bærekraftig utvikling, St. meld. Nr. 43 (1998 – 1999), Vern og bruk av kystsona, St.meld. Nr. 39 (2000-2001): Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet, St. meld. Nr. 12 (2001 – 2002), Rent og rikt hav, St. meld. Nr. 42 (2000 – 2001), Biologisk mangfold, Sektoransvar og samordning, St.meld. Nr. 16 (2004-2005): Leve med kulturminner, St. meld. Nr. 19 (2004 – 2005), Marin næringsutvikling, Den blå åker, St. meld. Nr. 26 (2006 – 2007), Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand, St.meld. Nr. 22 (2012-2013) Verdens fremste sjømatnasjon

Nasjonale forventninger: Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging av 24. juni 2011, Regjeringens strategi for en konkurransekraftig havbruksnærings (2007), Rikspolitiske retningslinjer/ Statlige planretningslinjer, Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, av 10. november 1994, Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, av 25.3.11.

Forskrifter: Forskrift om konsekvensutredninger av 26.juni 2009, Forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder, 22.6.2010., Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister av 1.7.2009, Forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon av 8.8.2012 (geodataforskriften)

PLANINNHOLD OG AVGRENSNING

Kystplan Helgeland har som ambisjon å erstatte eksisterende kommuneplaner for sjø, både gamle og nye. Den skal legge til rette for næringsvirksomhet, samtidig som planen skal gi grunnlag for en langsiktig, bærekraftig forvaltning av verdifulle natur- og friluftsområder. Planen har stor betydning for framtidig utvikling av Helgelandskysten og skal være et aktivt verktøy for bruk og vern av kystarealer. Kystplan Helgeland skal gi forutsigbarhet for og likebehandling av kommunens innbyggere og andre berørte parter, og effektivisere saksbehandlingen i enkeltsaker i samsvar med kommunens mål og nasjonale/regionale arealpolitikk.

Avgrensning av planområdet

Planområdet er avgrenset mot land i kystkonturen, basert på kote null av 1954 i kartverket, og i sjø til 1 nm utenfor grunnlinja for de deltagende kommuner. Detaljregulering vil i utgangspunktet ikke være en del av denne planprosessen. Kystplan Helgeland vil i utgangspunktet ikke oppheve eksisterende reguleringsplaner, med mindre det er spesifisert. Kommunene har imidlertid anledning til å ta enkeltområder inn i planarbeidet der det er formålstjenlig. Prosessen med Kystplan Helgeland, kommuneplanens arealdel i sjø, vil for de fleste kommunene ikke sammenfalle med prosessen med kommuneplanens arealdel på land. Det betyr at man her må ta hensyn enkelte forhold til land og evt. konsekvenser for bl.a. hyttefelt, rekreasjon og utslipp. Vi vil "synkronisere" planarbeidet i alle kommunene slik at alle gjeldende planer er på samme data-nivå med felles planbestemmelser, retningslinjer, utredninger og konsekvensutredning. Det er viktig at både kommunene og fylkeskommunen får et eierforhold til planen og at den får juridisk virkning som gjør at den kan brukes av alle parter.

Planområdet

Beskrive Helgeland og status/nåsituasjonen for de ulike plantema, viktige utviklingstrekk, utfordringer og muligheter framover og målsettinger for ønsket utvikling. Beskrive kommunenes sjøareal, arealplanstatus, næringslivet, statistikk, MOM-B med mer. Så tidlig som mulig skal alle relevante data som beskriver status i området legges inn i GIS som temakart.

Det er utarbeidet en egen mal som kan benyttes for innspill til tiltak.

5. KONSEKVENsutREDNING (KU) OG METODE

For eventuelt nye større tiltak eller hvor det er foreslått en større **endring** av arealbruken skal det lages en konsekvensutredning. I Kystplan Helgeland er det kun akvakultur som skal konsekvensutredes. Konsekvensutredning betyr å utrede konsekvenser for samfunn, miljø og naturressurser av arealbeslag. Bestemmelsene for planbeskrivelse og konsekvensutredninger og bestemmelser for samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse er gitt i Pbl § 4-2 og 4-3. Veileder for konsekvensutredning fra Miljøverndepartementet (2012) vil bli lagt til grunn for arbeidet.

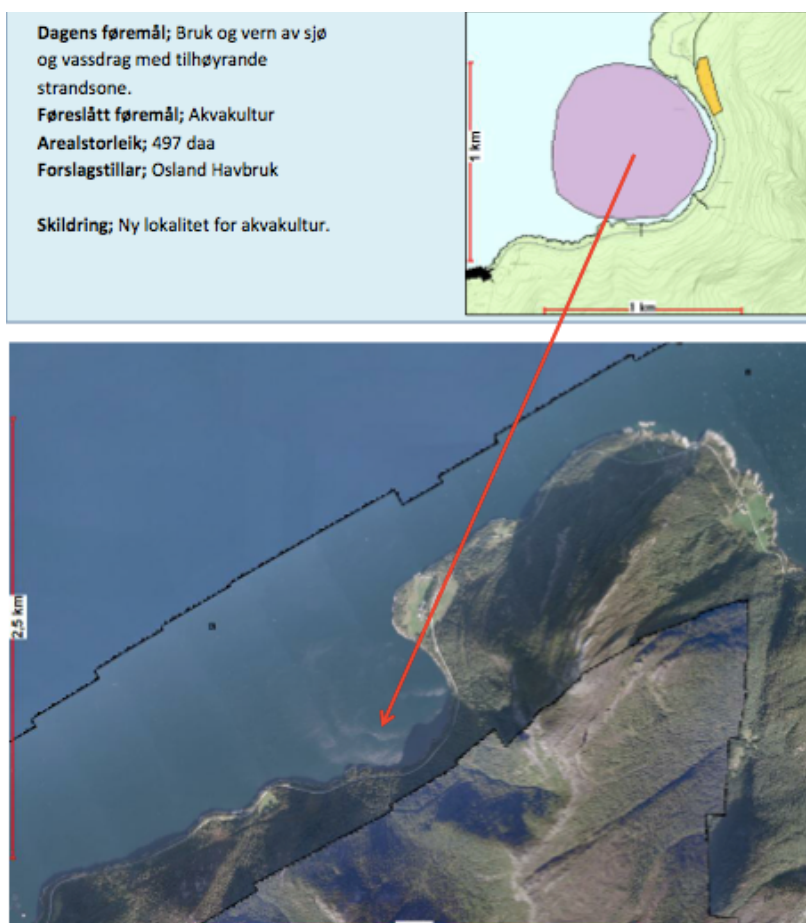
Konsekvensutredning skal foregå på overordnet nivå, dvs. effekter av planen i planområdet og på tiltaksnivå med konsekvenser av enkelttiltak. Det skal redegjøres for kunnskapsgrunnlaget basert på kjent kunnskap. Det skal gå klart fram hva som er planens konsekvenser for miljø og samfunn.

Natur og miljøressurser	
KU-tema	Beskrivelse
Naturverdier og biologisk mangfold	- Verneområder med både eksisterende og evt. forslag til nye - Registreringer av naturverdi/biologisk mangfold som viser sårbare arter og naturtyper fra DNS databaser - Dokumenterte gytefelt og fiskefelt - Fiskeridirektoratet er i gang med oppdatering av sine tema
Landskap	NFK har laget en landskapsmodell som vil benyttes i KU av planen
Kulturminner	Kartlegge kulturminner under vann (marin arkeologi).
Forurensing	- Utslippsledninger fra kloakk og industri registreres som punktutslipp - MOM-B undersøkelser - Informasjon fra vannrammedirektivet: Forurensning fra eksisterende virksomheter, eksisterende og tidligere drift av industriområder samt havner og småbåtanlegg
Mudring og dumping	
Samfunn	
Friluftsliv	- Viktige friluftslivsområder i strandsonen og i sjø - Registreringer av de mest brukte og mest ønskede friluftsområder
Næringsliv og sysselsetting	En av formålene med Kystplan Helgeland er å legge til rette for utvikling/etablering av næringsliv og arbeidsplasser for å sikre en livskraftig region. Det skal her vurderes arealplanens virkninger i forhold til sikring av eksisterende næringsliv og muligheter for nyskaping.
Havbruk og fiskeri	- Nærhet til eksisterende og planlagt havbruk blir vurdert sammen med viktige fiskeriinteresser. Det blir laget egne temakart. - Farleder, ankringsplasser og havneområder i sjø fra Kystverket. Havneområder i sjø hentes fra reguleringsplaner i kommunen. - Lokalisering av akvakulturanlegg fra Fiskeridirektoratet
Reindrift	Rettigheter i forhold til føring av rein sjøveien
Reiseliv	Helgeland har et stort potensial og mulighet for utvikling av reiseliv basert på regionenes landskap og rike natur- og kulturverdier. Arealplanens virkning i forhold til bærekraftig reiselivsutvikling skal vurderes.
Samfunnssikkerhet	Eksisterende og tilgjengelige data om områder utsatt for skred/flom synliggjøres. ROS analyser

Metode

Konsekvenser av forslag om endret arealbruk tar utgangspunkt i relevante nasjonale, regionale og lokale mål for miljø- og samfunnsutvikling. Konsekvensutredningen skal avdekke forhold som gir vesentlige negative effekter i forhold til disse verdier, og de negative konsekvensene beskrives ut fra et nullalternativ, dvs ingen inngrep. Som grunnlag for å vurdere aktuelle negative effekter i forhold til utbyggingstiltak vil det benyttes foreliggende dokumentasjon/ registreringer omkring de tema som berøres. Det vil også bli gjennomført møter og befaringer med regionale fagmyndigheter for å avdekke tiltak som kan medføre vesentlige konflikter.

For å dekke utredningskravet legges det opp til at det ved hvert nytt formål skal medfølge en beskrivelse av naturgitte forhold, eventuelle behovsvurderinger, samt en vurdering av tiltaket med tanke på virkninger for miljø, natur, samfunn osv. Det skal utarbeides en felles mal for beskrivelse og vurderinger. Verdi- og konsekvensutredningen, samt kvaliteten på datagrunnlaget bør synliggjøres etter et system som viser verdi og konsekvens. I tillegg skal det gjøres en skriftlig vurdering der det er naturlig. Utgangspunktet er at denne framstillingen sammen med tekstdelen skal tilfredsstille kravene i §8 i forskrift om konsekvensutredning.

Eksempelet over er fra søknad om akvakultur. Så langt som mulig skal KU basere seg på foreliggende og oppdaterte kunnskaper, naturbaser, eksisterende utredninger/registreringer og analyser som har gyldighet for planområdet. Det skal i planen kort redegjøres for datagrunnlag og metoder som er brukt for å beskrive konsekvensene.

For større tiltak må det påregnes at kommunen ber om nødvendig dokumentasjon slik at kommunen kan vurdere og beskrive virkningene av forslaget/innspillet. Det forutsettes at forslagstiller bekoster framskaffelsen av den dokumentasjon kommunen ber om. For å sikre tilstrekkelig informasjon ved innspill er det utarbeidet egen mal.

6. PLANPROSESS OG MEDVIRKING

Planprogrammet skal legges ut til offentlig ettersyn i hver enkelt kommune og sendes på høring til aktuelle samarbeidspartnere/organisasjoner. Sør-Helgeland Regionråd vil legge planprogrammet ut på internett under Kystplan Helgeland.

Planprosessen legges opp med sikte på en bred forankring både politisk og faglig, både i kommunene, sektormyndighetene og i fylkeskommunen, samt i næringene og aktuelle organisasjoner. Samarbeid med andre organisasjoner og enkeltpersoner skjer i hovedsak gjennom plan- og bygningslovens "oppskrift" via kunngjøring/innspillrunde og høring av planutkast: Møter med relevant næringsliv; næringsforum, fiskerlag, oppdrettsnæring, reiseliv med mer og lag og foreninger kontaktes særskilt av den enkelte kommune for medvirkning. Det åpnes for innspill ved hjelp av annonser oppslag i media og etterhvert på kommunenes og regionrådets internettsider. Bestemmelser for samarbeid og kommunikasjon i planlegging er gitt gjennom Pbl. §3-1.

Medvirkning er ikke det samme som medbestemmelse, men gir enkeltpersoner, organisasjoner, næringsutøvere og andre mulighet til innflytelse i beslutningsprosessene. Deretter skal politikerne ta de avgjørende bestemmelser basert på regionale og nasjonale føringer. Planarbeidet skal være politisk forankret i de enkelte kommunestyre som er eiere av prosjektet. Hvert enkelt kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område. Etter vedtak i hvert enkelt kommunestyre for sitt areal er planen bindende for dette arealet, jf. Pbl. § 11.6 første ledd. Vedtatt plan skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet, jf. Pbl. § 3-1.

For å sikre at kommunene gjennom egengodkjenningen også ivaretar nasjonale og vesentlige regionale hensyn i arealplanleggingen ble innsigelse innført som virkemiddel i 1986. I dag har 18 statlige myndigheter, nabokommuner, sameting og fylkeskommunen innsigelsesrett. Vi vil søke nær kontakt og samarbeid med statlige og fylkeskommunale organer som bl.a. Fiskeridirektoratet, Kystverket, Fylkesmannen, Nordland Fylkeskommune og Sametinget. Bestemmelser for deltakelse i planleggingen er gitt gjennom Pbl § 3-2: *Alle offentlige organer har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres saksfelt eller deres egne planer og vedtak og skal gi planmyndighetene informasjon som kan ha betydning for planleggingen.*

Planprosessen

Gjennom planprosessen vil det bli åpnet for innspill på ny og endret arealbruk. Innspillene skal skrives på egen mal og vil bli gjennomgått og konsekvensutredet før det tas stilling til om de helt eller delvis skal tas med i planen. For større tiltak der det kreves mer omfattende konsekvensutredning må forslagsstiller påkoste dette. Kommunestyrene har i henhold til PBL § 3-3 selv ledelsen av den kommunale planleggingen og skal vedta kommuneplanen. Kommunen organiserer selv arbeidet med planleggingen etter kap. 11 og opprette de utvalg og treffer de tiltak som finnes nødvendig for å gjennomføre planen.

Dersom planprosessen skal bli vellykket, så forutsettes en organisering og framdriftsplan som er hensiktsmessig. Fremdriften vil skje raskere hvis det settes av mer ressurser til planprosessen, men vil også kunne forsinkes hvis større utredningsbehov, innsigelser etc.

Planprogram for Kystplan Helgeland

Framdriftsplan:	2013				2014				2015			
Utarbeide forslag til planprogram/presentasjoner og diskusjoner i kommunene og med regionale myndigheter												
Planprogram på offentlig ettersyn og varsle planoppstart					5.mars→			Vedtak i kommune-styrer				
Vedtak i kommunestyrene												
Bearbeide høringsmerknader							august og september					
Fastsette planprogram												
Innspill til tiltak og møter med ulike aktører i sjø					5.mars – 8.sept.							
Utarbeiding av planforslag												
-Plankart												
-Sammenstille eksisterende og ny kunnskap/temakart												
-Kartlegging og utredninger												
- Dybdeanalyse												
-Analysere interesse-konflikter, utrede og prioritere												
-Bestemmelser og retningslinjer												
-Planbeskrivelse med KU/ROS												
Stormøte med kommunene												
Høring og offentlig ettersyn av planforslag												
Bearbeide høringsmerknader												
Vedtak i de enkelte kommunestyrer												
Kunngjøring av planen												

Organisering av interkommunalt samarbeid

Helgelands 13 kystkommuner og tre regionråd (Sør-Helgeland Regionråd, Helgeland Regionråd og Indre Helgeland Regionråd) har vedtatt "Handlingsplanen for KOM OPP" hvor en av tiltakene er: *å utarbeide interkommunal kunnskapsbasert arealplan i sjø for Helgeland (Kystplan Helgeland) som forankres i kommunene og som optimaliserer arealbruken*. Sør-Helgeland Regionråd er sekretariat for Kystplan Helgeland. **Styringsgruppen** består av Arnt Frode Jensen, ordfører i Herøy, Bjørnar Skjæran, ordfører i Lurøy, André Møller, ordfører i Vega (leder). Marit Bærøe, Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening, Laila Alendal, Nordland Fylkesfiskerlag, Arnt Olsen, Fiskeridirektoratets regionskontor i Brønnøy, Jostein Angell, Nordland Fylkeskommune er observatører og prosjektleder i 50% stilling er Mona Gilstad. Det leies inn GIS-kompetanse. Styringsgruppen er ansvarlig for at overordnede strategier gjennomføres, avklarer potensielle konflikter mellom kommunene og representere ulike interesser og innfallsvinkler. Prosjektleder skal være det daglige bindeleddet mellom de involverte kystkommunene, sektormyndigheter og næringa.

Det etableres **arbeidsgrupper** hvor alle kommuner er representert med ordfører og rådmenn (planansvarlig). Ved behov kan det etableres "**ad hoc**" grupper som arbeider med avgrensede tema i kortere perioder, regional referansegruppe (planforum) og evt. temagrupper.